

Algemeen

In 2010 is door het bestuur een beleidsplan opgesteld met vier kerndoelen: het bevorderen van de samenwerking tussen commissie, clusters, redacties en bestuur binnen de vereniging, het versterken van de samenwerking tussen Oud-Utrecht en externe organisaties, het eigentijds maken van de communicatie en het betrekken van jongeren bij de vereniging. Het bestuur heeft toegezegd dat tijdens iedere ledenvergadering verslag gedaan gaat worden over de voortgang in de beleidsvoornemens.

Externe samenwerking: ten aanzien van de externe samenwerking springt het meest in het oog de samenwerking die tot stand gekomen is tussen de directie van het Catharijneconvent en het bestuur van Oud-Utrecht. Zo is in het kader van de tentoonstelling 'Ontsnapt aan de beeldenstorm' aan al onze leden een gratis toegangsbewijs verstrekt, heeft het Catharijneconvent het auditorium beschikbaar gesteld voor enkele lezingen van Oud-Utrecht en zijn afspraken gemaakt met de voorzitter van het cluster Nicolaas van de Mondelezing over het invulling geven door het Catharijneconvent van de lezing in februari 2014.

Interne samenwerking: de samenwerking binnen onze organisatie tussen clusters, commissies, redacties en bestuur verloopt goed. Men houdt meer rekening met elkaars activiteiten en wensen. Met name de samenwerking tussen de Commissie Cultureel Erfgoed en ons bestuur heeft geleid tot inspirerende activiteiten, waarbij de Prijsvraag Tivoli, de kroon op het werk is van de CCE, opererend in een politiek en ambtelijk mijnenveld.

Communicatie: in december 2013 is het contract getekend met de nieuw aangestelde webmaster. Zij is rond de jaarwisseling 2013/2014 met haar taak begonnen. Een en ander zal leiden tot een website die meer dan voorheen up-to-date is. De webmaster is geen onbekende bij Oud-Utrecht, zij is ook eindredacteur van de tweemaandelijks verschijnende digitale nieuwsbrief.

Leerstoel Utrecht Studies: er is geen verandering opgetreden in de bezetting van de leerstoel. Na het vertrek van prof. dr. R.E. de Bruin is ook dit jaar de leerstoel onbezet gebleven.

Ledenvergaderingen: in 2013 hebben twee zeer goed bezochte ledenvergaderingen plaatsgevonden op 16 mei en op 21 november. Zowel in mei als in november waren 85 leden aanwezig. De ruimtes in deze bijzondere locaties, respectievelijk in het Jongeriuscomplex en in de Katholieke Universiteit aan de Nieuwegracht waren precies passend voor het grote aantal bezoekers.

Tijdschrift

Hoogtepunt van de jaargang 2013 was het themanummer over *Utrecht en de Koude Oorlog* dat op 30 mei gepresenteerd werd

op een drukbezochte en geanimeerde bijeenkomst in het Fort van de Democratie (Lunet I en voormalige atoomschuilkel-der). Nog meer dan in andere jaren sloot de kopij dit jaar aan bij de historische actualiteit. Allereerst het 90-jarig bestaan van de Vereniging, waaraan in februari een terugblik en een fotobijdrage gewijd waren. Voorafgaand aan een van de lust-activiteiten (reconstructie Dada-avond) verscheen een achtergrondverhaal, terwijl door middel van een vaste rubriek op de achterzijde van de cover de leden op de hoogte werden gehouden van de overige feestelijkheden. Andere herdenkingen uit 2013 waaraan in artikelen aandacht besteed werd, waren 300 jaar Vrede van Utrecht, 150 jaar afschaffing van de slavernij, 100 jaar Rosarium en 100 jaar Pastoe. Ook de opening van de gerestaureerde Villa Jongerius en van een nieuwe vestiging van het Antoniusziekenhuis waren aanleiding voor bijdragen.

28 verschillende auteurs schreven in totaal 35 langere bijdragen over onderwerpen die 20 maal vooral de stad betroffen, 10 maal de provincie en 5 maal beide. Opnieuw (het themanummer was daar mede debet aan) kregen 20e-eeuwse onderwerpen de meeste ruimte (13 artikelen plus 9 in het themanummer), gevolgd door de 18e en 19e eeuw (beide 3 artikelen) en de Middeleeuwen (1). De overige bijdragen hadden betrekking op meerdere eeuwen. Leden van de redactie namen 6 artikelen plus de rubriek Signalement voor hun rekening. Ieder gewoon nummer (28 bladzijden) bevatte gemiddeld ruim 30 afbeeldingen. Van de serie over Utrechtse historische verenigingen konden 4 van de 5 beoogde bijdragen gerealiseerd worden. De samenstelling van de redactie bleef in 2013 ongewijzigd.

Jaarboek

Het jaarboek verscheen in 2013 vroeger dan andere jaren, namelijk al op 6 september. Dat had alles te maken met het gegeven dat de bundel gewijd was aan de Vrede van Utrecht. Stad en provincie stonden in 2013 uitgebreid stil bij deze voor Europa zo belangrijke gebeurtenis van 300 jaar ervoor en de presentatie van het jaarboek kon in september nog met de festiviteiten van 'De Vrede' meeliften. In het boek schrijven twaalf auteurs in evenveel artikelen over verschillende aspecten van de vredesbesprekingen tussen de Europese machten. Gedegen stukken over de delegaties, hun onderkomens in de stad en de ervaringen van Utrechters van die dagen. Maar ook met een kritisch artikel over het herdenken van dergelijke gebeurtenissen, dat niet zelden voornamelijk als city-branding dient. Een levendig debat in het Utrechtse stadhuis over juist dat thema gaf de uitreiking extra cachet. De voorzitter van de redactie, Wilbert Smulders, leidde de discussie en bood burgemeester Aleid Wolfsen het eerste exemplaar aan.

Commissie Cultureel Erfgoed

Op initiatief van de gemeente en verschillende erfgoedorganisaties wordt gewerkt aan een lijst van panden uit de wederopbouw die in aanmerking komen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Onze commissie is hierbij betrokken.

Plaatsing op een monumentenlijst is voor de overheid in veel gevallen een stap te ver. Bescherming tegen sloop en ingrijpende aanpassingen van specifieke panden of straatwanden in een bestemmingsplan is een alternatief. Oud-Utrecht vraagt de gemeente om dit systematischer aan te pakken.

Twee projecten hebben wij in 2013 van onze werkljst moeten schrappen. De rij panden aan de Van Sijpesteijnkade wordt definitief gesloopt. Ondanks brede steun voor behoud in de raad bleven college van burgemeester en wethouders en NS vasthouden aan de sloopplannen.

Oud-Utrecht, Bond Heemschut en Cuypers Genootschap hebben het beroep bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan Gerrit Rietveld College verloren. Daarmee zal dit gebouw worden gesloopt. Van de kunstwerken zullen alleen de kleine glas-in-loodramen opgenomen worden in het nieuwe gebouw. Volgens het college is behoud van het grote glas-in-lood en de keramiekwanden te duur.

Het behoud van de hovenierswoning aan de Van Zijstweg is nog ongewis. De nieuwe weg zou weliswaar wat smaller worden, maar het is niet duidelijk wat dit voor de woning betekent.

In maart 2014 worden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Onze commissie heeft een verkiezingsprogramma namens Oud-Utrecht toegestuurd aan alle raadsfracties, met de vraag om deze punten over te nemen in de partijprogramma's. Een van onze 11 punten luidt: 'In het Stadhuis wordt na de verhuizing naar het Stadskantoor een historisch museum ingericht. Hierin wordt op een aantrekkelijke manier een beeld gegeven van de ontwikkeling van de stad en de hoogte- en dieptepunten in de stedelijke geschiedenis.'

Nicolaas van der Monde-lezing

De 28e Nicolaas van der Monde-lezing op 12 februari 2013 had de Vrede van Utrecht tot onderwerp. Als we Monty Python mogen geloven raakten ooit twee mijnwerkers, diep onder de grond in een kolenmijn in Wales, slaags over de vraag of de Vrede van Utrecht in 1713 dan wel in 1714 werd gesloten....

Zomaar één van de verhalen waarmee prof. Renger de Bruin de lezing lardeerde. Ongetwijfeld heeft zijn lezing ertoe bijgedragen dat de op 11 april 1713 in het Utrechtse stadhuis gesloten vrede ook in onze contreien de hoognodige bekendheid heeft gekregen. Het gebeurde inderdaad 'bij ons, over ons en zonder ons', maar de vrede vormde wel een keerpunt in de geschie-

Jaarverslag Vereniging Oud-Utrecht 2013 (vervolg)

denis. Ze betekende met name het einde van de alsmear voortwoekerende Spaanse Successieoorlog, waarvan de pre-tendenten met stambomen en portretten nog weer eens aan de vergetelheid werden ontrukkt.

Mede dankzij de fraaie diapresentaties én de grote belangstelling was de lezing een groot succes. In de Pieterskerk bleef op 12 februari met ca 320 bezoekers geen plaats onbezet.

Na de pauze gaf Renger de Bruin in zijn hoedanigheid van conservator stadsgeschiedenis bij het Utrechtse Centraal Museum een voorbeschouwing van de speciale tentoonstelling 'In Vredesnaam' in dit museum.

Activiteitencommissie

De commissie organiseerde wederom een reeks goed bezochte lezingen tijdens het Historisch Café in het Bartholomeusgasthuis: Hans Zijlstra over het Zeisterbos (januari), Jaap van Vredendaal over de Utrechtse Doopgeloofte (februari), Geert Procee over de kerkgemeenschap van de Lutherse kerk in de Hamburgerstraat (maart), Joop van Markesteyn over de geschiedenis van het gebied Hoogh Boulandt (april), Jacques Blommendaal over de ontwikkelingen in het Museumkwartier (mei), Peter Sprangers over de geschiedenis van Hoograven (juni), Marcel de Bruin geassisteerd door Charlotte Broer over de Vroege kerken op het Domplein (september), Mark van Gend en Niels Bokhove over Utrecht en het Dadaïsme (oktober), Bert Gasenbeek over de geschiedenis van het Humanisme (november) en Nettie Stoppelenburg over de lantaarnconsoles (december).

Daarnaast vonden er lezingen plaats over historische papieren behangsels in Nederland (Richard Hammani, maart), over de geschiedenis en ontwikkeling van de stads- en stedelijke landbouw vanaf de Romeinen tot nu (Frank Vroeken, november). Er vonden twee themawandelingen plaats: door en in de buurt van het 100-jarig Rosarium onder leiding van Rudo den Hartog (juni) en langs gebouwen en huizen en hun bewoners die voor het Humanisme in Utrecht van belang zijn geweest (Jules Brabers, september).

PR-commissie

Ter verbetering van de website heeft Maurice van Lieshout in december op verzoek van het bestuur een rapport uitgebracht waarin hij een aantal aanbevelingen doet. Het rapport is zowel in het bestuur als ook in de PR-commissie besproken. Sindsdien wordt bij de implementering in eerste instantie gevolg gegeven aan die aanbevelingen die het meest urgent lijken. Het accent bij nieuwsbrief en website zal meer dan tot nu toe komen te liggen bij informatie die onze vereniging zelf betreffen. De teksten op de website worden bekeken op punt van actualiteit en leesbaarheid. De aansturing en bewerking van de nieuwsbrief en website moet ook duidelijker worden

verankerd dan tot nu toe het geval was. Binnen de commissie heeft dat personele gevolgen. Het bestuur heeft Annet Werkhoven benoemd als coördinerend eindredacteur voor website en nieuwsbrief. Zij zal in haar taken worden bijgestaan door een nieuw lid van de commissie Karin Smookers, een jong afgestudeerde historica (25). Voor de nieuwsgaring blijft Jan van Teunenbroek verantwoordelijk met betrekking tot de interne berichtgeving. Het nieuwe commissielid Ria Paroubek, die als parttimestudent ver gevorderd is met haar studie geschiedenis, zal de externe berichtgeving overnemen van Roel Wijkhuizen. We zullen de commissies en redacties vragen uit hun midden een contactpersoon aan te wijzen waardoor de verantwoordelijkheden duidelijker worden gestructureerd.

Bestuur, redacties en commissies

De samenstelling van bestuur, redacties en commissies was in 2013 als volgt:

Bestuur

drs. H.A.H.A. Willemsen (voorzitter); M.A. Wiegman MA MSc (secretaris); drs. L.L. Janssen (penningmeester); W. Deijkers, clusters; drs. A.M.P. de Wever, pr-zaken; mw. ir. A.M. Roessen; mw. M.I.Y. Idsinga (notulen); mw. drs. J.E. Krijnen (bestuursondersteuning)

Redactie Tijdschrift

drs. M.F.R.J. van Lieshout (eindredacteur); prof. dr. L.J. Dorsman; mw. drs. E. de Ligst; mw. drs. M.C. van Oudheusden; mw. drs. J.C.M. Pennings; R.P.N. Rhoen; mw. drs. B. van Santen; dr. K. van Vliet

Redactie Jaarboek

mw. drs. M. Beukers; drs. R. Koot; prof.dr. J. Renes; drs. J. van der Spek; drs. M.H. Stafleu; dr. F. Vogelzang; dhr. Dr. W.H.M. Smulders; mw.drs. C.C.S. Wilmer; dr. R. Rommes. Kroniek: F. Kaiser

Activiteitencommissie

J.K.L. van Laar; mw. E.M. Leussink; mw. A.M. Molensky; ing. J. van der Wal

Commissie Cultureel Erfgoed

mr. E.A.H. van der Biezen; mw. M. Dorigo; drs. M. Hoekstra; ing. J.R. Hoogerland; dhr. H. Beugels; drs. J. de Leede; dhr. W.J.G. Le Large; dhr. R. Sterk; dhr. A.A.H. Kasbergen; dhr. M.B. van Gend; mw. L. Schiphorst; dhr. B. Poortman

PR-commissie

drs. J. Teunenbroek; mw. drs. A.C. Werkhoven-Scherpel; drs. A.M.P. de Wever; drs. R. Wijkhuizen; dhr. M.P. Maandag (webmaster); dhr. J. Tirion (vormgever/ontwerper); mw. C.F. Huitema MA (webredacteur)

Cluster Nicolaas van der Monde-lezing

E.M. van den Berg; H. de Bruijn; mw. A. Reintjes; mw.drs. A. Witvliet-van den Berg; ir. P. van Gaalen

Cluster website Oud-Utrecht

J. Tirion; dhr. M.P. Maandag; mw. C.F. Huitema

Cluster Fotografie

P.J.M. Collard; mw. M. Dorigo; J. Mulder; J. Vermeulen

Cluster Grote Excursie

mw. M.J. Barreveld-Hordijk; dhr. W. Deijkers; drs. H.A.H.A. Willemsen; mw. drs. C.C.S. Wilmer

Kern-commissie lustrum 2013

mw. ir. A.M. Roessen; mw. drs. C.C.M. Wilmer; dhr. W. Deijkers;

dhr. drs. K. Wijkhuizen; mw. H.E.H.E. Ernst

Cluster losse en administratieve taken

mw. E. Bakker-Labordus; mw. J. van Beusichem; mw. J.G. Brakkee; mw. J. Gosen-Berendse; mw. B. Kuperus-Moeys; mw. J.M. Lasseur; mw. E.J. van Loon; mw. P.D. O'Connor; mw. K. Passenier

Vertegenwoordigingen

Stichting Utrechtse Kastelen: vacant; *Provinciale Commissie Utrecht van de Bond Heemschut*: dhr. R. Sterk; *Utrechts Monumentenfonds*: vacant; *Stichting Utrechts Geveltekenfonds*: drs. P.O.J.M. Krijnen; *Stichting Leerstoel Utrecht Studies*: dhr. P. Blok

Bestuur SPOU

mr. H.H.W. Kernkamp (voorzitter); mr. D.J. Brauckmann (penningmeester); mw. drs. E.M. Dijkhuizen (directeur); dr. A.P.J. Miltenburg (secretaris); drs. N.H.W. van Xanten (tweede penningmeester); drs. G.H. Abrahamse; mw. drs. R. Efdée

Stichting Steunfonds Oud-Utrecht

drs. H.A.H.A. Willemsen (voorzitter); mr. L.L. Janssen (penningmeester); drs. G.H. Abrahamse

Ledenadministratie en coördinatie bezorging jaarboeken

mw. M.P.B. Bosch-Everaerd; dhr. W. Bosch